

יכ"ו מ"ס. וישג או"ט

תקנות

בית הישיבה לתורה
וליראת ה' מהורה
בעה"ק וירושלם תובכ"א

בחצר הנבירים הצדיקים מהר"ר
שמואל שטריוס מקארלסרוהע
ז"ל, ויבדל לחיים ארוכים
מהר"ר צבי הערמאן
לעהמאן הי"ד
מפפד"מ.

im Hause
des seligen
S. STRAUSS
in Karlsruhe
u. Herrn Hermann

Lehmann in Frankfurt a/M.

15952

Jewish
Cultural Reconstruction

Idee seines grossen Meisters in der israelitischen Welt zu verbreiten. Im vorigen Jahre hatte Jerusalem das Glück den berühmten זצוק"ל und צדיק, den würdigsten Schüler Rabbi Israel Salanters in ihre Mauern aufzunehmen, dieser weltberühmte Mann, ehemaliger Rabbiner zu St. Petersburg, wollte sich in der heiligen Stadt niederlassen. Er besetzte sich in dem obenerwähnten Hofe und übernahm die Leitung dieser Jeschiwah in allen Hinsichten, sämtliche Briefe und Geldsendungen werden von nun an an diesen Rabbiner adressirt, von dessen Hand sämtliche Jeschiwahleute nach Bestand ihrer Familie, zumal ihrer Verdienste die monatliche Unterstützung bekommen.

מקארלסרוהע ויבדל להיום ארוכים מויה צמי תורש לעהמאן הפפר"מ הגבורים האלה מסרו את הצרם הגדול והנהדר למוסד הישיבה הקדושה, והרכה שחרו כמחם ומאזרם בעדה. רבות עמלו הבונים האלה עד אשר העלו את הישיבה הקדושה הזאת על גרם המעלות להניח בית אולפנא לתלמידי חכמים מצוינים אשר תורת ה' הפצם ותורת הלככות בלבם ובכליותיהם, ובימים האלה זכינו לאור חדש, כי הגאון הגדול המפורסם הר"ר יצחק בלאזער שליט"א הופיע על אדמת קדש וקבע דירתו כהצר הישיבה והיא קרוכה אל הישיבה הקדושה המתנהלת על פי ווחו וורכו דהילוכו בקדש של רבו הגדול רבינו ישראל מסלאנט זצוק"ל, ומאז הופיע הצדיק הזה על אדמת קדשנו — אור חדש הופיע על ישיבת אור חדש בפנימיותה ובהצניעותה, כי למען כבוד מוסדה הצדיקים ולמען קדושתה החופפת עליה נאות לקחת אותה תחת השגחתו, ועינו צופיה להאציל עליה כורת רבו גאון ישראל זצוק"ל. יתה אהינו הנדיבים איהבי תוה"ק ומעריצי שם קדוש ישראל מסלאנט זצוק"ל, הבו גודל לישיבת אור חדש הקדושה.

Edle Brüder !

Unter den heiligen Lehranstalten, mit denen die heilige Jerusalemgefüllt ist, zeichnet sich eigenartig die Jeschiwah nach dem Geiste des berühmten Lichts Israels Rabbi Israel Salanter zu vereinigen.

Unter den Gründern dieser heiligen Anstalt hat sich besonders der weltberühmte Zaddik Rabbi Simcha Süssel Siew aus Kelem einer der würdigsten Schüler des grossen Rabbi Israel Salanter ausgezeichnet, der sich zur Aufgabe gemacht hat, die

אהינו הנדיבים !

בין הישיבות הקדושות לתורה ולתעודה הממלאות הללה של עיר קדשנו תוכב"א, נכבדת ומצוינת במינה בקדושתה ומהרתה וישיבת אור חדש אשר נתוסדה זה שנים רבות על ידי צדיקים כבירים וסודי עולם בארץ ובהרץ לארץ. בין מיסדי הישיבה הקדושה הזאת הבו נכבד ונערץ הגאון הצדיק המפורסם הנודע לתהלה מוה"ה שמחה זוסקינד זין זצוק"ל מקעלס, תלמידו המובהק של גאון ישורן אור ישראל וקדושו מרן ישראל מסלאנט זצוק"ל, וזה מ'סרו של אור ישראל זה נתה על תלמידו הצדיק ועל פי ווחו של קדוש ישורן כונן את הישיבה הקדושה אור חדש לתורה ולתעודה ולמוסר, ואחריו התרו החוקי עוד הבהרבינים גאוני ארץ בצדוף גאוני וירשתיו שליט"א. הישיבה הזאת נתוסדה בהצרם של הגוה תרני צנתריו דהבא הגבורים הצדיקים רבי פעלים וגדולי הפעשה מוה"ה שמואל שפרנים זצוק"ל

R. 0557A 7877
E 3778

Statuten.

1) Die Thoren der Jeschiwah „אור חדש“ sind offen für jeden der sich in תורה und נאמר nach dem System des grossen Rabbi Israel Salanter זצוק"ל zu vervollkommen wünscht.

2) Strenge Beobachtung, sämtliche Jeschiwahleute müssen ihre Lectionen in den bestimmten Lehrstunden lediglich in der Jechiwah nicht zu Hause machen.

3) Die Unterstützung wird monatlich unter den Jeschiwahleuten nach bestand ihrer Familie, vorzüglich nach ihrem Verdienste im Betragen vertheilt.

Privilegien der Spender

a) Jährliche Gaben.

4) Ein jährlicher Geber von 5 Rubel (10 Mark. 12,50 Frank), wird Mitglied dritter Klasse genannt, sein Name wird allfeyerlich in der Synagoge mit der Brocho „מי שבידך“ erwähnt. Nach seinem Ableben wird ihm das erste Jahr allsamstiglich n. Jahrzeit רחמים gemacht.

5) Wenn dieser seine Gabe verdoppelt und zahlt jährlich 10 Rubel (20 Mark. 25 frank), wird

תקנות קבועות

א) שערי הישיבה פתוחים לפני ההוגים בתורת ה' שנפשמ השקה בחורה והפצם להשתלם בדרך המוכר והמדות התרומיות המרוכמות את הנפש, על פי דרכו והילוכו בקדש של באון ישראל מסלאנט זצוק"ל.

ב) הישיבה מתנהלת על פי השגחה מעולה, בנו הישיבה מהויבים לשמור תקם וזמן למורה בעתים הקבועות — בהישיבה דוקא ולא במעונותיהם.

ג) התמיכה מתחלקת לבני הישיבה לפי מצב מעלתם וצרכי משפחתם, ביחוד שמיום לבם לאלה המצטוינים בשקידתם ויראתם המהורה.

נדבות קבועות

ד) המנדב 5 רויב לשנה 10 מארק 12.50 פראנק יקרא בשם חבר הישיבה מדרגה שלושית, ושמו יוזר לברכה בכל מועדי ה' ומקראי קדש בברכת מי שברך, ולאחר אריכות ימיו יוזר בהזכרת אמרי מרו שנת בשבתו כל השנה הראשונה, ובכל ימי

Wir appellieren nun an den Wohlthätigkeitssinn unserer edlen Glaubensbrüder uns in dieser heiligen Sache Beistand zu leisten und unsere Hände nach Möglichkeit zu Kräftigen.

הכנו גודל לקדושת תלמידי החכמים המצוינים העוסקים בתורת ה' הקדושה ובמהרה בבית אולפנא הגדול והקדוש הזה, חנו ידכם אלינו לתמוך בימין ישיבתנו הקדושה, וכזכות זה תזכו לחוות בקרב בניכם ה' בשוכו את שבות עמו ונחלתו ואור חדש על ציון ואור בב"א.

נאם ארי' ליב ראשקעס מק"ק שניפישאק.
ונאם אליעזר צבי הלוי לעוויטאן רי"ם דק"ק סלאבארקא יצ"ו.
ונאם ידידי' מהוראדנא.
ונאם חיים יצחק במהרי"ל זיו.
ונאם דובער שפירא.

Adresse für Geldsendungen :
Herrn J. Rosenheim, Neue Zeil 23
in Frankfurt a/M.
oder direct nach Jerusalem.
Rabbiner Isaak Blaser im Hause Strauss
für Jeschiwah „Or-Chadasch“
JERUSALEM.

ser den vorerwähnten Privilegien das vorzüglichste aller Privilegien zuspricht: es werden 10 תלמידי חכמים bestellt, um die ersten 30 Tage nach seiner Begehung zur ewigen Ruhe sowohl, als in jedem Jahrzeitstage משניות in Versammlung für das Heil seiner Seele zu lernen.

b) Zeitweilige Spenden.

9) Einer der 50 Rubel (100 Mrk. 125 Frnk.) auf Einmal spendet, dem werden die Privilegien im vierten Paragraph zuerkannt. Wer 100 Rubel giebt (200 Mrk. 250 Frncs.) verdient die Privilegien vom 5 ten Paragraph. Ein einmaliger Geber von 150 Rubel (300 Mrk. 375 Frncs.) wird nach dem 6 ten Paragraph privilegiert. Wer 200 Rubel giebt (400 Mrk. 500 frncs.) der verdient die Privilegien vom 7 ten Paragraph. Eine Spende von 250 Rubel (500 Mark 625 frank) macht den Spender zum Mitglied erster Klasse nach dem 8 ten Paragraph.

10) Einer der 500 Rubel auf Einmal giebt (1000 Mk, 1250 Fr. wird mit dem Ehrennamen **Gründer der Jeschiwah** b-titelt, und ausser den sämtlichen Privilegien ist ihm zu jeder Zeit erlaubt wenn

הראשונה דבר יום ביומו, וכמו כן בכל ימי היא"צ שנה שנה, (ה) המגיד 25 רז"ב לשנה (50 מארק 62,50 פראנק יקרא בשם חבר הישיבה מדרגה ראשונה, ומלבד כל הזכויות הנזכרות קובעת הישיבה עשרה תלמידי חכמים ללמוד בנופאי שעור משניות לעוליו נשמתו כל שלשים יום אחר פטירתו לחיי העוה"ב וכמו כן בכל ימי היא"צ שנה שנה.

נדבות זמניות
(א) המגיד נדבה זמנית 50 רז"ב (100 מארק 125 פראנק) בפעם אחת יוכה בזכויות הסעוף הרביעי, והמרים 250 מארק (200 נדבה מאה רז"ב פראנק) יוכה בזכויות הסעוף החמישי, ואשר ירום בפעם אחת 150 רז"ב (300 מארק 375 פראנק) יוכה בזכויות הסעוף הששי, ונדבה זמנית של 200 רז"ב (400 מארק 500 פראנק) תוכה את המגיד בזכויות הסעוף השביעי, ונדבה של 250 רז"ב (500 מארק 625 פראנק) תוכה בזכויות הסעוף השמיני, הנותן נדבתו בפעם אחת תמש מאת רז"ב (אלף מארק 1250 פראנק) יקרא בשם הכבוד **חבר מיסד**

dessen Name schon allsams-und feiertäglich mit שבידך erwähnt, der Tag seines Hinscheidens wird im Pinkas der Jeschiwah verzeichnet bleiben, um seine „Jahrzeit“ mit Kaddisch-sagen und אמא Gebet alljährlich zu halten.

6) Ein Geber von 15 Rubel (30 Mrk. 37,50 Frank.), wird Mitglied zweiter Klasse genannt: sein Name wird in das Pinkas der Mitglieder zweiter Klasse eingetragen. Die Verwaltung der Jeschiwah bestellt nach seinem Ableben einen חכם fürs jährliche Kaddischsagen und alljährliches Jahrzeithalten, ausser den obenerwähnten Privilegien.

7) Wenn dieser seine Gabe um 5 Rubel vergrössert, er giebt jährlich 20 Rubel (40 Mrk. 50 Frnk.), verdient er ausser den vorerwähnten Privilegien, dass die תלמידי Jeschiwahverwaltung zwei 30 Tage nach seiner Hinscheidung zur ewigen Ruhe und ein תלמיד für das ganze Jahr und Jahrzeitstage bestellt, um משניות für das Heil seiner Seele zu Lernen.

8) Ein jährlicher Geber von 25 Rub. (50 Mark 62,50 Frank.) wird Mitglied erster Klasse genannt dem die Jeschiwahverwaltung aus-

היארהציוט.
(ה) הכולל נדבתו ומגיד עשרה רז"ב לשנה (20 מארק 25 פראנק) יבחר בברכה מי שברך בכל שבתות השנה ומוקדה, ולאחר אריכות ימיו יזכר בהזכרת אמ"ר כג"ל יורשם יום פטירתו לחיי העוה"ב בפנקס הישיבה לומר אהריו קדיש ולשמוז יום היא"צ שלו באמירת קדיש ותפלת אמ"ר.
(ו) המגיד 15 רז"ב לשנה (30 מארק 37,50 פראנק) יקרא בשם חבר הישיבה מדרגה שנייה, לאחר אריכות ימיו ירש שמו בפנקס החכמים מדרגה שניה, והישיבה קובעת תלמידי חכם אחד לומר קדיש לעולו נשמתו כל השנה, ולשמוז יום היא"צ שנה שנה בלמוד משניות ומלבד הזכויות הנזכרות בסעופים הקודמים.
(ז) המגיד נדבתו עד 20 רז"ב לשנה (40 מארק 50 פראנק) הרי הוא יוכה מלבד הזכויות הנזכרות שהישיבה קובעת שני תלמידי חכמים ללמוד שיעור משניות לעוליו נשמתו כל שלשים יום אחר פטירתו לחיי העולם הבא, ותלמיד חכם אחד ללמוד שיעור משניות כל השנה

dem **שכר** dieser überaus grossen **מצוה** zu sieehen **לעדה ב**,
Berlin יום א' מנחם אב תרנ"ז

Rabbinat der Synagogengemeinde Adass-Jisroel.

(gez) Rabbiner DR. J. HILDESHEIMER.

DR. D. HOFFMANN, Docent am Rabb. Sem.

DR. E. BIBERFELD Rabbinats-Assessor.

Gutachten des Herrn Rabbiner Dr. Breuer,
Frankfurt a. M.

Das Lehrhaus **אור חדש** in Jerusalem, das von den hervorragendsten Männern gegründet wurde... verdient die weitgehendste Förderung und kräftigste Unterstützung aller **אורחי** **התורה**. Wahrhafte **גדולי ישראל** spenden dieser Thorastätte das grösste Lob, sodass mir jedes weitere empfehlende Wort überflüssig erscheint.

Frankfurt a. M. am 10 Mai 97.

(gez.) Rabbiner DR. BREUER.

Zeugnis des Herrn Oberrabbiner M. Hirsch, Hamburg.

Vorzeiger dieses... sammelt Beiträge zur Gründung und Erhaltung einer Lehrschule in der heiligen Stadt, die sich zur Aufgabe stellt, den Elementar-Unterricht sowohl als auch die Fortbildung der Jugend in Talmud sowie im sonstigen heiligen Schriftthum zu pflegen. Eine derartige Anstalt verdient und er-

Zeugnisse

Gutachten des Rabbinats der S. G. Adass-Jisroel
in Berlin.

Mehr und mehr schwindet leider **בעו"ה** namentlich aus unserer jüngeren Generation die Liebe zu **תורה** welche, ohne auf ein Entgelt zu rechnen, lediglich um dem göttlichen Gebote zu gehorchen, ihre Mussestunden der Beschäftigung mit dem Lernen der Thora widmet. Die **בתי מדרש** wo sich solche noch erhalten haben, sehen als ständige Gäste nur allenfalls einige greise **זקנים**, die aus der Vergangenheit her sich noch Sinn und Begeisterung für das Erbteil Israel's, seine Gotteslehre bewahrt haben: der Fuss der Jünglinge sucht selten seinen Weg in die Zelte Sem's. Da ist es denn eine erhebende und beglückende Gewissheit, dass wenigstens an jenen heiligen Stätten, wo Gott sich Israel's Sehern und Propheten offenbarte, sich **ישישים** noch junge Männer unter Anleitung weiser **תל** zusammenfinden, um dem selbstlosen idealen Streben nach Erkenntnis der Thora einen Platz zu bereiten, der, gleich einer Oase in der umgebenden Wüste des Materialismus, als gottgefälliges Heiligtum emporragt. Ehrenpflicht aller wahren Thora-freunde, die den alten Satz **לחם האדם** **כי לא ע"ה** wahrhaben **הארם**, ist es daher, durch ihre werktätige Beihilfe Jenes hl. Werk zu unterstützen, um sich dadurch einen Anteil an

Siew zu Kelm, beabsichtigen ein Lehrhaus in Jerusalem im Sinne und Geiste ihres grossen, allbekannten Lehrers, Rabbi Israel Salant זצ"ל zu begründen. Nach den mir vorliegenden schriftlichen Darlegungen seitens einiger אנשים מפורסמים des עדה"ק erscheint das zu errichtende בית המדרש dazu berufen zu sein: zum Glanze unserer heiligen Gottesstadt, zu geistigen und sittlichen Hebung ihrer Bewohner in hervorragendem Masse beizutragen.

Schon haben sich etwa dreissig der ausgezeichnetsten jungen Männer des heiligen Landes zusammengefunden, welche unser Anleitung eines bedeutenden ת"ח, eines Jüngers der vorstehend genannter Rabbiner, ihren Studien, als künftige Lehrer und Rabbiner, obliegen wollen. Eine Unterrichtsanstalt für Knaben soll dem בית המדרש alsbald angegliedert werden.

Angesichts der altbewährten Prophetenwortes כי מציון willkommen im Hinblick auf den allezeit hilfsbereiten Sinn unserer von erhabenen Idealen getragenen Glaubensgenossen, gestatte ich mir das Unternehmen allen w. Freunden und Bekannten auf das Wärmste und Eindringlichste zu empfehlen.

Karlsruhe, den 29 IV. 97.

(gez.) Rabbiner Dr. Sinai Schiffer.

Gutachten des Herrn Bezirksrabbiner Dr. Ehrmann,
B a d e n.

Der Aufruf des „Bethamidrasch“ und der „Hochschule“ אור הדיש in Jerusalem verdient die aufmerksamst Berücksichtigung

heischt die eifrigste Unterstützung.

Hamburg, 8 Juni 97. (gez.) M. HIRSCH, Oberrabbiner.

Gutachten des Herrn Provinzial-Rabbiner
Dr. M. Kohn, Fulda.

Die Begründung eines Lehrhauses in ירושלים עדה"ק תוכב"א auf der Basis der Erziehung und Bildungsgrundsätze des genialen כפרי מוסר und hochgefeierten Namen des genialen ר"י, wie dieselben mit dem hochgefeierten Namen des genialen Geistesheroen רשכב"ה Rabbi Israel Salant זצ"ל verknüpft sind, ist ein Unternehmen, das in den Herzen aller wahrhaften Zionsfreunde den Freudigsten Widerhall finden muss. Den Eingeweiheten ist es bekannt, das dieser Name ein Programm bedeutet und dass die Verwirklichung dieses Programms in ירושלים für die Hebung und Förderung Tausender unserer Brüder in der Richtung der erhabenen Ziele echt jüdischer Ethik die segensreichste Wirkung erhoffen lässt. Jedem, der soweit er nur vermag durch eigene Spende u. Befürwortung des hochbedeutenden Projektes, in seinen Bekannten Kreisen zur Ausführung des Planes nach Kräften beiträgt, wird es in der That zu grossem Zכות gereichen.

(gez.) DR. M. KOHN Provinzial-Rabbiner, Fulda.

Gutachten des Herrn Rabbiner Dr. Sinai Schiffer,
Karlsruhe.

Zwei der verehrungswürdigsten Geistesheroen unserer Zeit, der ehemalige Petersburger Rabbiner Blaser, sowie Rabbiner

weiten Kreis ihrer Schüler. Das sind mit ihrer tiefen Religiosität, mit ihrer vielseitigen Gelehrsamkeit, mit ihrer hohen Sittlichkeit die wahren unverfälschten Typen ächter Talmudjuden.

Rabbi Simcho Sisel Siew זצוק"ל hat wenige Jahre vor seinem kürzlich erfolgten Tode den hohen Gedanken verwirklicht in der heiligen Stadt eine Lehranstalt nach den angedeuteten Grundsätzen zu errichten. Es sollte sich um eine Lehranstalt für Jünglinge und um eine Hochschule für erwachsene Männer handeln.

Die Herrn HERMANN LEHMANN in FRANKFURT a. M. und SAMUEL STRAUS in KARLSRUHE stellten ihr Haus in Jerusalem diesen hohen Zweck zur Verfügung. In demselben entfalten nun diese Anstalten seit Jahren eine segensreiche Thätigkeit die bei Hoch und Nieder in ganz Jerusalem ungetheilte Anerkennung findet.

Wenn unsere Zeit, dem Himmel sei es gedankt, Männer besitzt, die mit Hingebung ihrer ganzen Persönlichkeit in dem Streben aufgehen לישנה לעמך dem Judentum wieder seine verdiente Würdigung zurück zu erobern, so ist man in Deutschland vielfach geneigt, den glänzenden Erfolg dieser Bestrebungen lediglich dem Umstande zuzuschreiben, dass Thora und moderne wissenschaftliche Bildung in jenen Männern sich glücklich vereinigten und dass nur diese Vereinigung die Lösung solcher Aufgabe mög-

tigung und thatkräftige Unterstützung aller Freunde des Judenthums und seiner Thora, auch wenn dieselben sonst für in der weiten Ferne wirkende Institute dieser Art nur wenig thätige Sympathien übrig haben sollten.

Unter den zahlreichen segensreich wirkenden Pflanzstätten der Thora in der heiligen Stadt zeichnet sich die hier in Rede stehende durch die besondere Tendenz aus, neben dem eigentlichen Studium der Thora das ethische Moment, die Aneignung von Gottesfurcht, die Ausbildung des Charakters, die Veredlung des Gemüths, durch specielle Pflege von ראה ומוסר zu fördern.

Dargestaltete Doppelpflege von Geist und Gemüth, hat überall, wo sie mit aufrichtiger Hingebung in die Hand genommen wird gradezu Wunderbares gewirkt. Der erste, der in unseren Tagen dieses Ideal mit beispiellosem Erfolg durch sein Lehren und Leben in Wort und That verwirklichte, war der vor nunmehr 16 Jahren verstorbene RABBI ISRAEL SALANTER זצוק"ל und nach ihm der würdige Schüler des grossen Meisters, RABBI SIMCHO SISEL SIEW זצוק"ל in Kelem. Beide Männer waren in ihrer Weise für die grosse Zahl unserer Brüder in Rusland dasselbe, was die geistige Eigenart von RABBINER SANSOM RAPHAEL HIRSCH זצוק"ל für Deutschland bedeutet. Man muss die Schüler dieser גדולים kennen, um den Kiddusch Haschem zu würdigen, den eine solche gottgesegnete Wirksamkeit darstellt. In unserer Zeit, die dem Talmud und dem von ihm gelehrten Judentum so gehässig gegenüber steht, giebt es keine bessere Zurückweisung aller gegen den Talmudjuden gerichteten Vorurteile als den Hinweis auf diese grossen Lehrer in Israel und den

lich machte. So berechtigt diese Anschauung hierzulande auch sein mag, so führt sie doch leicht zu einer Unterschätzung der geistigen Schwungkraft, mit welcher die Thorakennutis ihre treuen Jünger selbst dann auszürüsten vermag, wenn dieselben auch auf alle Wohlthaten verzichten müssten, welche ihnen die auf ausserjüdischem Boden gewonnene wissenschaftliche Bildung bietet.

Der Gründer von אור הדין, die dort wirkenden Lehrer, die in ihr gereiften Hörer sind solche Männer, deren Leben und Wirken lautes vollgiltiges Zeugnis von der urwüchsigen Kraft ablegt, mit welcher ausschliesslich Thora und Jirah, Chochma und Mus-sar, ohne jede andere Mitwirkung auch heute Geister und Gemüther zu gewinnen vermag, wenn sich eben nur die rechten Männer und für diese Männer die rechte Umgebung findet.

Die Anstalt zu erhalten, und zu fördern und so dazu beizutragen, dass die Thora von Zijon und das Gotteswort von Jeruseholajim ausgehe, darf sich jedebewusst sein, der die Anstalt אור הדין durch Geldbeiträge unterstützt.

Bezirksrabbiner Dr. H. EHRMANN.
Baden (Schweiz).

